

OPPEGÅRD HISTORIELAG

Kalender 2004

Næringslivet i bygda

Den første næringsvirksomhet

Den første næring som ga noe ut over eget forbruk var jordbruk, fiske og noe fangst. Dette var grunnlaget for bosetningen, spesialiseringen, kirkebygg og prestehold. Spesielt rundt Oppegård kirke var det et rikt jordbrukssamfunn frem til svartedauden.

De bosetningsterrassene som er funnet i Strandskogen og ved Bekkensten, kan tyde på et betydelig fiske i Bunnefjorden. Fiske, som næring, har vært drevet helt opp til våre dager.

Jordbruket har holdt seg noenlunde konstant frem til rundt 1900 da utparselleringene begynte. Sjødal var den siste gården som drev med kuer. Det som nå er igjen av dyrkbar jord, brukes stort sett til kornproduksjon, og på flere av gårdene er det nå bare hovedhusene som står igjen, og noen steder er også de borte.

Den første industri

Det hele begynte med at slottsherren på Akershus, Henrik Krummedike, i 1529 byttet til seg gårdene Hvitebjørn og Vassbonn. Disse gårdene hadde felles grense langs Gjersjøelven. Dermed sikret han seg fallrettighetene og overtok også en oppgangssag, som allerede sto der. De forskjellige eiere, av det som senere ble Ljansbruket, sikret seg etter hvert hele 80 % av Oppegård kommunes areal og også områder i tilstøtende kommuner. Dette for å kunne ta ut tømmer til den stadig voksende sagbruksvirksomhet ved Gjersjøelven.

Gårdene, som jordbruk, ble drevet av leilendinger og forpaktere. De som bodde på husmannsplassene, hadde arbeidspålegg på gårdene eller på bruket. Om vinteren i skogen og om sommeren ved sagbrukene og de andre virksomhetene.

Ljansbruket nøyde seg ikke bare med sagbruk, de anla også krumtmølle, som fløy til himmels noen ganger. De anla høvleri og kassefabrikk og hadde en betydelig eksport av trelast. Det gikk litt opp og ned med økonomien, men ved heldige giftermål osv. ble Ljansgodset et av de største i landet. Selve herregården lå i Oslo ved Hvervenbukten, men brant i 1913 og uerstattelige verdier gikk tapt.

Ljansbruket var, frem til siste krig, selve ryggraden i den nye kommunen, både som arbeidsplass og som skattyter.

Fra før 1750 ble det også drevet jerngruver. Sjødalsgruve, som lå mellom Sjødal og Bunnefjorden, ble nedlagt i 1880 og Trolldåsengruve, som lå nord for Sjødal, ble nedlagt i 1785. Det var Moss jernverk som drev gruvene og støpte kanoner til den dansk-norske hær og flåte. Det ble aldri noen stordrift her i Oppegård.

Fra håndverk, industri og handel frem til dagens datastyrte verden

I det følgende vil vi forsøke å presentere en del av de virksomheter som har preget kommunen de siste 100 år. I denne forbindelse utelater vi alt som kan kalles diskhandel, da vi tror det emnet er nok til en egen kalender senere.

Denne kalender må ikke på noen måte oppfattes som en fullstendig oppgave over all næringsvirksomhet i Oppegård. Det er mer tilfeldighetene enn en bevisst plan som har avgjort hva som har kommet med. Vi har prioritert de eldre fremfor de nyere og virksomheter vi bare kjenner navnet på, kan vi ha kuttet helt ut.

For å lette oversikten presenterer vi bransje for bransje i alfabetisk orden.

Arkitekter

Av den eldre garde kjenner vi bare to, nemlig: Kåre Bratsberg (1918-97), etablert 1944. Har bl.a. tegnet Menighetshuset og industrihuset i Kapellveien. En av stifterne av Kolbotn Rotary Klubb. Ivrig forkjemper for speiderbevegelsen og var Roverlagsleder like etter krigen.

Einar Dal (1898-1971), etablert ca 1938. Han har bl.a. tegnet 4-mannsboligene i Sønsterudveien og en serie eneboliger i Fjellveien, foruten det første tilbygget på Bjørkås Sykehjem. Var også en habil kunstmaler.

Utsalg til Nordbergs bakeri i Sønsterudveien 2.

Bakerier

Det eldste bakeriet vi kjenner, lå på Sætrhøiden og var i drift rundt 1910. På Kolbotn hadde vi Nordbergs Bakeri og Konditori, som lå nederst i Sønsterudveien. Det var utsalg i første etasje og bakeri i kjelleretasjen. De hadde også utsalg og konditori i Apotekergården på Kolbotn og i Solveien 1 på Oppegård en tid. Bakeriet ble etablert i 1919 av Ole Nordberg som drev det til 1948 da sønnen, Rolf Nordberg overtok. Navnet ble endret til Nordbergs Maskinbakeri, og etter en sammenslåing ble det Ljan og Nordbergs Bakeri A/S. Ble nedlagt på 80-tallet.

Fra 1921 får vi Kollen bakeri og konditori. Den opprinnelige bygningen var opprinnelig en utstillingspaviljong for Nidar Sjokoladefabrikk. Det var en kald fornøyelse å arbeide der om vinteren. Bygningen ble revet i 1937.

I Oppegård syd etablerer Kasper Bjørlo et bakeri i 1922 i sitt eget hus, "Borgehøy", i Sætreskogveien. Dette blir senere overtatt av sønnen Øivind Bjørlo.

I Solveien, i villa "Lindheim", får vi i 1925 Hofmans bakeri. Fra 1932 blir bakeriet drevet under forskjellige navn av Rolf Halvorsen og etter ham Rasmussen. Arnold Jarvang drev det fra 1952 til 1964.

Greverud bakeri og konditori holdt til på Myrvoll. Etablert av Arne Myrvang som drev det fra 1955 til 1991. Like syd for der Oppegårdsenteret nå er, regjerte Amundsen i Centrum Bakeri med bakervarer, frukt og sjokolade. Bakervarene kom fra eget bakeri innerst i lokalet.

Gjersjøen Bensinstasjon.

Bensinstasjoner

Vi vet at det var bensinpumper på Cafe Rasten, hos kjøpmann Christensen på Kolbotn og Emil Hansen på Oppegård og sikkert også andre steder.

Den første moderne bensinstasjon var vel Gjersjøen Bensinstasjon ved Mosseveien, som Lars Jahnsen startet i 1933. Til å begynne med solgte han russisk bensin av merket Sne. Fra 1937 ble det Gulf og fra 1945 Esso. Stasjonen var døgnåpen og var i drift til 1981. Fra 1970 begynte de med antirustbehandling, som de fortsatt driver med.

Etter krigen satte Erik Bonde-Hansen på Kullebund gård opp en BP-stasjon i krysset Skiveien/Kolbotnveien, den nåværende Statoilstasjon. Senere kom de på rekke og rad, Fina på Tårnåsen, nå Smart, Gulf ved Tømteveien, nå Shell, Texaco ved Landerud, nå Hydro-Texaco og Shell i Mastemyrveien. Den siste på stammen er Jet-stasjonen på Myrvoll.

Bilverksteder

Det har sikkert vært flere verksteder enn de vi har klart å finne. Vi nevner først de som ikke lenger eksisterer, eventuelt har skiftet navn.

Auto-service A/S Aut. Bilverksted. Eksisterte, ifølge en annonse, i 1994. Ødegården Auto A/S ble etablert i 1956. Disponent var Odd Engebretsen, og firmaet holdt til i egen bygning i Sam Eydes v 1. Verkstedet heter nå Auto Ødegården AS.

Ifølge en annonse i 1972 hadde vi Tyrigrava Bilservice. Innehavere var Delmark og Hagenes. De drev med oppretting, lakkering og bilreparasjoner.

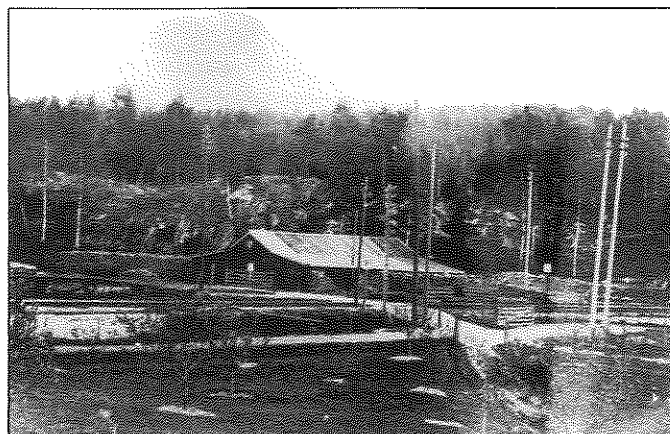
Av de eksisterende har vi **Auto Berg**, som nettopp har gått konkurs og er kjøpt opp av **ChrigoBil AS**. **Auto Teknikk Kolbotn** holder til i Sam Eydes vei 5B, Sofiemyr.

Kolbotn Auto A/S flyttet i 1996 inn i nybygg i Peder Sletners vei 2, hvor de har 2500 kvm og 22 ansatte. De eneste i Oppegård med eget lakkeringsverksted. **Ljansbruket Bilverksted** holder til i den gamle kraftstasjonen i Hvitebjørnveien 1. **Oppegård Elektro-Diesel AS** Bilverksted, holder til i Trollåsveien 8. **Oppegård Bil AS**, Tømtveien 10. Volkswagenforhandler. **Sofiemyr Bil AS** finner på Landerudsenteret.

Det nyeste verkstedet er **Mastemyr Servicesenter** i Rosenholmvn 1.

Brenselsforretninger

I gamle dager fyrte man med kull, koks og ved. Etter siste krig ble det brukt mye olje og parafin. Vi husker godt den eimen av dårlig forbrent parafin, som lå over bygden i stille vinterkvelder.

Vedcompagniet til Emil Nilssen.

Vedcompagniet ble startet av Emil Nilssen på "Venleik" like etter første verdenskrig. Det lå ved planovergangen i nåværende Th. Hansens vei. **J. Nordland** starter brenselsforretning i villa "Aasgaard" i 1919 og **Oskar Gundersen** startet i Kolbotnveien 39. Her kom senere **Kolbotn og Langhus brensel** ved innehaver Einar Bekkeli, som flyttet til Langhus ca 1965.

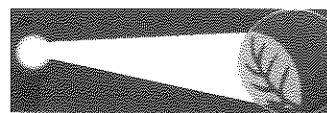
Bygg- og tømrermestre

Først vil vi nevne dynastiet Arnesen på Myrvoll. Den første er **Thv. Arnesen** (1898-1958). Han var byggmester. Etablerte seg på Elverum i 1923. Kom til Myrvoll i 1932. Han var formann i Oppegård Håndverks- og Industriforening 1954-58. Sønnen, **Jarle Arnesen** (1925-80), drev som tømrermester fra begynnelsen av 1950-årene. Hans sønn igjen, **Ivar Arnesen** (1951-), driver også som tømrermester.

Tømrermester **Gunnar Arnesen** (1920-93), Myrvoll, etablerte firma like etter krigen og har bl.a. bygget Menighetshuset på Kolbotn. Var sønn av Thv. Arnesen.

Ellers kan vi nevne tømrermestrene **Lars Gravermoen** på Sofiemyr og **Bjørn Myrvold** på Hellerasten og byggmester **Sverre Fjeld** på Kolbotn. Dette var noen av de gamle.

Miljøfyrtårn

Er et Miljøsertifikat, et kommunalt tiltak for å øke miljøbevisstheten hos firmaer mm. Startet i år 2000 som et LA 21 prosjekt. Sammen med en kvalifisert konsulent gjør bedriften en miljøanalyse og lager en handlingsplan for å innfri bransjekravene i Miljøsertifikatet. Analysen tar for seg bl. a. internkontroll, arbeidsmiljø, energiforbruk, materialforbruk, avfall, utslipp/forurensning og transport. Sertifisert i 2000: Muribø Installasjon AS, BPA Rør AS og Lars Gravermoen AS. 2002: Akzo Nobel Car Refinishes, Akzo Nobel Dekorativ, Akzto Nobel Industrial Coatings og Ilje AS. 2003: Rognebærlia barnehage.

Byggefirmaer

Murmester og entreprenør **Brudevoll** kjøpte gårdene Østre og Vestre Oppegård. Han kom med en rekke utbyggingsforslag til kommunen, men vant ikke frem.

Follo Boligbyggelag ble stiftet som Oppegård Boligbyggelag i 1946 og er omtalt i kalenderen under juni.

Entreprenørforretningen **E Mathisen & Sønn A/S** drev mye med vei, vann, kloakk og klargjøring av tomter.

Ilje AS. Prosjekt og byggeledelse. Er omtalt i kalenderen under mai. Murmester **Einar Mysen** på Oppegård var formann i Oppegård Håndverk- og Industriforening 1964-65.

Ellers kan nevnes byggmester **Gunnar Storløyen** (1918-94), Kolbotn. Etablert 1945. Drev som entreprenør. Bygget for egen regning Sentrumsbygget på Oppegård og en serie eneboliger i Fjellveien og på Ingierkollen.

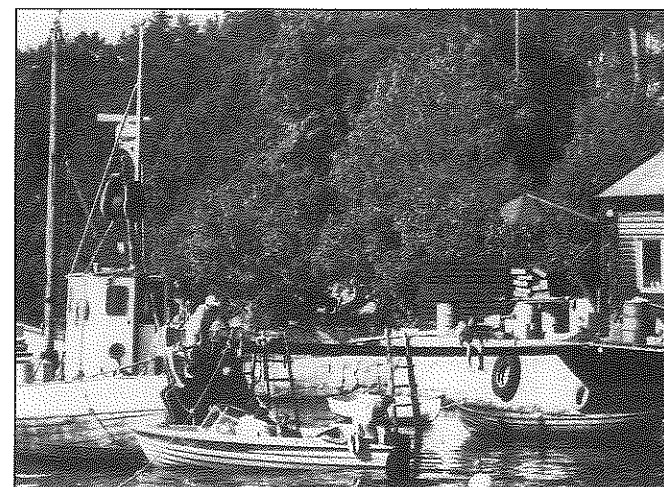
Datafirmaer

Det sier seg selv at disse er relativt nye. Her følger et tilfeldig utvalg: **ABC Audiovisuell Teknikk AS**, Sam Eydes vei 1B på Sofiemyr. Audiovisuelle systemer for tele-medisin og -konferanser. **ADB Administrativ Databehandling AS** IT-leverandør. **Allscan Scanning Service**. Skanner inn alle typer bilder i elektronisk format. **Embem AS**. Tidligere. Modell Based Management – modellbasert prosessorientering.

International Business Machines AS. (IBM) Kom til nybygg ved Li gård 1987. HKH Kronprins Harald foretok den høytidelige innvielsen. Firmaet er stiftet i 1935 som et datterselskap av det amerikanske konsernet. Bygget er på 43000 kvm, og er tegnet av arkitekt Geir Grung.

Fiske

Kristiansen på Svartskog drev profesjonelt fiske i mange år.

Fra fisker Kristiansens brygge på Svartskog i 1975.

Gjersøviken Sommercamp.

Friluftsliv

Bekkensten Camping Ble drevet av Oslo kommune, men ble stengt av helserådet for hele sesongen 1970, og den er vel ikke tatt opp igjen siden.

På en gresslette nedenfor gården Vassbonn, i nordenden av Gjersjøen, ble en av landets første campingplasser, **Gjersjøviken sommercamp**, på folkemunne kalt "Camping", anlagt av M&H Ingier i 1937. Her kunne man ha det idyllisk, trygt og bekvemt med egen bensinstasjon, egen handelsbod, eget konditori og direkte Oslo-telefon. Det var båter til leie og anledning til fiske og bading. Det var hygieniske toaletter, egne rom med kaldt og varmt vann, utleie av telt og strykejern, leirbål om aftenen, dansegulv i det fri, der også bygdas ungdom slapp til - og anledning til passasjerflyvning. Billettprisen var kr1.- for bil og kr1,50 for bil og telt. I tilknytning var det også en dyrepark med villsvin, reinsdyr, rådyr, harer, karakulsauer (persianer), alminnelige sauer, geiter, rødrev, gjess, ender, fasaner, påfugler, perlehøner mm. Anlegget var bare i drift til og med sommeren 1940. Så ble det overtatt av tyskerne, som ramponerte det helt. Etter krigen var det bare å rive alt sammen. **Hvite Kors** var en kristelig forening som drev feriekoloni på Vestre Greverud for gutter fra Oslo. Etablert på slutten av 1920-tallet og nedlagt i midten av 1950-årene.

Ingierkollen Slalåmbakke. I Kantoråsens nordende anla brukseier Eivind Sundt i 1965 en 550 m slalåmbakke med snøkanoner og skiheis. Den ble stukket ut av en østerisk skitrenner, Franz Hartweg, og har en fallhøyde på 120 m.

Ingierstrand Bad er tegnet av arkitektene Eivind Mostue og Ole Lind Schistad. Anlagt av M&H Ingier og ble åpnet i 1933. Restauranten kom i

1934. Byggmester Oscar Hansen på Ratsen sto for oppførelsen. Anlegget, med tilhørende herligheter, ble kjøpt av Oslo kommune i 1936. Båtrute til Oslo i periodene 1934-40 og 1945-70. Brevhus fra 1934 til 1973. Anlegget fikk i 1961 en internasjonal arkitekturpris. Huset forfaller og restauranten ble nektet brukt. Nå er det kommet en investor som vil sette bygningen såpass i stand at den kan brukes fra 2004.

Widerøe bygde, sammen med Norsk Aeroklubb, en sjøflyhavn her med tilhørende lokaliteter.

Frisører

Den eldste vi har registrert er **Kolbotn frisersalon**, som ble etablert i 1928 av Svanhild Gustafson. Hun flyttet inn i Apotekergården da den sto ferdig i 1934. Barbermester **Harry Jacobsen** drev sin "Calon" fra 1932 i en sidebygning på "Rasten". På "Funken" i Th Hansens vei har det vært frisersalong fra 1933 til 1997. Startet av Elsa Lier, senere drevet av Brita Hellester og Kari Lerdalen som kalte den **Kamésalongen**.

Oppegård Frisersalong, i Oppegård syd, ble etablert i 1934 av Astrid Sætre, og hun drev på langt inn på 1960-tallet.

Frisørmester **Ivar Jahn Østeberg** hadde sin virksomhet i Sentrumsbygget på Kolbotn. Han var formann i Oppegård Håndverk- og Industriforening 1984-86. Nå er driften overtatt av **Fellini**. Vi har også registrert **Toms damefrisør**, som først startet i "Du & Jeg-huset". Heter nå Runa & Toms frisørsalong AS i Edv. Griegs vei 1.

Av de nyere har vi **Leslies Professional**, frisør og make-up, i Kolbotnveien 14 og **X-Hårstudio** i Flåtestadveien 3.

Gartnerier

På Flåtestad drev **Borghild Biltvedt** grønnsakgartneri. Varene ble solgt fra varevogn over hele Oppegård.

Litt utenfor tettstedet, på Durendal, tett ved Oldtidsveien, drev **Hylen** handelsgartneri med salg av grønnsaker og blomster.

Georg Solberg drev gartneri på Svartskog. Området består av to eiendommer, Solberg og Langli, i alt ca. 12 mål. Faren, Hans Solberg drev hagebruk, mest jordbær. Fra 1943 forpakter Georg

Solberg jorden. Han anla vanningsanlegg og 250 kvm drivhus for tomater, og han hadde 5-6 ansatte om sommeren.

Ved Oppegård Idrettsplass holder **Dalens Gartneri og Hagesenter** til. Gunnar Dalen kjøpte eiendommen Fagerås i 1955 og la grunnlaget for denne virksomheten.

Glassmestere

Kolbotn Glass-service ble etablert av Villy Remfeldt i 1969 i Tårnåsensenteret. Han bygget senere eget verksted i Skiveien 54. Forretningen ble overdratt til Rune Svendsen i 2000. **Glassmester Th. Kalleberg** drev på Kolbotn fra 1954 til 1991. I Håndverkshuset på Fløisbonn drev **Per O Michelsen** (1908-2003) sin virksomhet.

Handelsbedrifter

Rundt 1965 kom de første store handelsbedriftene til bygda. Første pulje havnet på Fløisbonn

I 1965 kan **Rasch & Co A/S** flytte inn i nytt fabrikkbygg på 3600 kvm. Drev med videreføring av papir. I 1983 står det at bedriften eies av Borregaard. I 1991 ble firmaet solgt til Sverige.

A/S Norcasco innviet sitt nybygg på 1600 kvm i 1966. Benevnes som Casco-Nordsjø i 1990. Er nå en del av Akzo Nobel-gruppen.

I 1969 kunne **Jernia** flytte inn i nye lokaler på 3000 kvm og 20 mål tomt. I 2001 hadde firmaet jubileum og skjenket 50.000.- til kommunen, som igjen kanaliserte pengene til ungdomskafeen **Du & Jeg** for oppussing av kjellerlokalet.

Ford er omtalt i augustkalenderen.

På slutten av 1970-tallet begynner innflyttingen på Mastemyr.

Kodak Norge A/S kom hit høsten 1978.

Brytergruppa i KIL sto for flyttingen. Bygget, på 16000 kvm, offisielt innviet i 1979, er tegnet av arkitekt Geir Grung. Fremkaller 4,2 millioner bilder pr. uke i 2002. Nå er det kun fotolaboratoriet med ca. 80 ansatte igjen. Administrasjon er flyttet til Skøyen og Stockholm. Mesteparten av bygget er nå solgt eller leiet bort.

Ellers kom **Volvo Norge A/S**, **IBM**, **Unitor**, **Stabburet** og senere, i 1984, kom **Robert Bosch Norge AS**.

Vi har også en rekke andre bedrifter bl. a. **Beck Maskin AS** driver med import, salg, service og utleie av minimaskiner. Firmaet ble etablert i 1999 av Owe Beck som kom til Oppegård i 1975. Har tidligere holdt til på Taraldrud og V Greverud. Flytter inn i eget nybygg i 2003 i Peder Sletners vei på Myrvoll. Tidligere virksomheter **Kobenor Maskin AS** og **Minimaskiner AS**.

Ellers nevner vi i fleng **Concentra A/S**, **A/S Direct**, **Ellos Norge** og **Japan Photo** på Greverudsenteret.

Ingeniørfirmaet **Rolf H Jensen & Co**, elektriske artikler i Skogveien 22. **Malthe Winje Automasjon AS**, Haukeliveien 48, Myrvoll. **Oslo Havnelager A/S** Tømteveien. **Samlerhuset** på Trollåsen selger minne-mynter og andre samleobjekter. I 2003 kjøper de, sammen med Det finske Myntverket, Den kongelige Mynt på Kongsberg. **Scandec gruppen** på Sofiemyr driver med lyd og internkommunikasjon.

Installatører

Bygden fikk elektrisk lys i 1917 og det har sikkert vært installatører helt fra den gang.

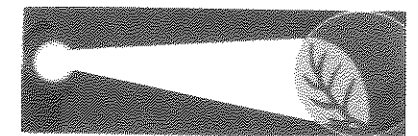
Svein Eldøy startet **Kolbotn Elektriske** i 1936 og drev på til 1965. **J. Bakkens Elektriske & Co** var i drift omtrent samtidig.

T Modahl Elektrotekniske ble etablert i 1943 av Torger Modahl. Egen radio- og kortevareforretning ved Kolbotn stasjon. Også avdeling ved Hauketo stasjon. I 1953 bygger de eget forretningsbygg i Kolbotnveien. (Nåv. Du & Jeg). I 1979 heter det **Modahl og Skjefstad Elektro A/S**, og firmaet er medeier i Håndverkshuset. Nå er det **Modahl Elektriske AS** i Tømteveien.

Sønnico Installasjon AS etablerte avdeling på Kantor i 1981.

Muribø forretnings- og administrasjonsbygg i Valhallaveien 64.

AUT. ELENTREPENØR

MURIBØ INSTALLASJON A/S

ble etablert 1985 av Sissel og Leif Muribø. Elektrisk installasjon og handel. Holdt til i Kongeveien 49 fra 1987 til 1991, Nå har de eget hus i Valhallaveien 64. Oppegårds første bedrift med Miljøfyrtårnsertifikat.

Isskjæring

Dette var en viktig næring i gammel tid rundt indre Oslofjord, også i Oppegård, frem til kjøleskapene ble alminnelig hos folk flest.

På Sandvad ved Gjersjøen lå et stort ishus (se forsidebildet), likeledes et ishus ved Oppegård stasjon for is fra Tusse for videretransport med jernbanen. Alle kjøpmennene hadde hver sin isbinge. Etter hvert fikk også private husstander isskap med en isblokk på toppen.

Kino

Allerede i 1917 søkte byggmester Oscar Hansen på Rasten om å få drive kinovirksomhet, men fikk avslag. Oppegård Vel startet kinodrift i 1920 på det som den gang het **Vellet** med hånddrevet stumfilmapparat og ledsagende pianomusikk. De fikk jo mer moderne utstyr etter hvert. Da kinovirksomheten ble lagt ned, hadde de en av to fremvisermaskiner av en bestemt type. Denne står der fortsatt og danner grunnstammen

i et lite kinomuseum som ble åpnet i 2001.

På **Skogsland** ble det også vist film en tid. På **Samfundet** i Skogveien på Kolbotn ble det drevet kino fra 1928 til 1961. På **Fjelltun**, Myrvoll, var det kinodrift frem til 1963. Da **Samfunnshuset** sto ferdig i 1963, ble det kommunal kinodrift der med Harald Wigestrands som første kinosjef. Nå er det ingen fast kino i Oppegård lenger.

Kjøreundervisning

Arnold Evert Norling drev sjåførundervisning fra ca 1950 til ca 1970 og var den eneste på den tiden. Ellers har vi bl.a. hatt **Arne Gran Sjøførskole Oppegård A/S**, **Kolbotn Trafikkskole** og **Oppegård Trafikkskole**.

Musikk og dans

Hermund Tronvik's Musikkskole holdt til på Tårnåsen med E. S. Eliassen som leder. Overtatt av ESE Musikk institutt som ble etablert i 1977.

Liv Steen's Ballettskole ble etablert i 1953 og holdt til på Samfunnshuset. Liv Steen ble tildelt Samfunnshusets kulturpris for 2000. Viste forestillingen «Kjære Dagbok» i kinosalen i 2002 med 300 medvirkende. Herav bare 3 gutter.

På Myrvoll velhus holder **Bentes Danseskole** til.

Produksjonsbedrifter

Bortsett fra virksomheten på Ljansbruket så hadde vi ikke så mange produksjonsbedrifter i Oppegård i eldre tid. En av de eldste er et **Teglverk** som Jens Krogstie, eier av Østre Greverud, startet ved Greverudbekken ved jernbaneundergangen rundt 1895. Ble aldri ferdigstilt. Eneste rest er den store fabrikkpipen. En annen gammel virksomhet er **Alf O M Knudsens Skifabrik**. De er nevnt i kalenderen under mars. **Oppegård trævarefabrik** er nevnt i kalenderen under september.

På Ljansbrukets område ble **Edvardsen & Bakkerud Møbelfabrikk** etablert i 1937. De produserte mest kontormøbler. Dette var starten på Hov Møbler. I Borgeneveien på Solbråtan etablerte **A Morris** en spiralfjærfabrikk. Under krigen produserte

han spiral- fjærer for Milorg til bruk i stengun.

Ved jernbaneundergangen på Oppegård etablerte **Odd Løfterød** i 1945 firmaet **Odlo Fabrikker A/S**. Omtalt i kalenderen under september. **Laheim Farger**, A/S var en søsterbedrift til Odlo. Drev med farging av garn og metervarer. **Union Farveri & Silkeveveri A/S** er omtalt i kalenderen for september.

Hva navnene forteller

Ved Greverudbekken nord for Østre Greverud har vi to navn som forteller om den virksomhet som har vært ved bekken. Det er de to husmannsplassene **Dammen** og **Sagstuen** som forteller at her lå det en dam, dvs. en demning og en sag. Siden Sagstuen ligger ovenfor Dammen, sier det oss at det nedenfor Dammen lå en sag, ved Dammen bodde damvokteren og på Sagstuen bodde sag-mesteren.

På Sætre gårds grunn ligger **Skomagerstuen** og **Sætre sag** og forteller sitt om hva som har vært her.

På Svartskog, vis-a-vis Solheim, har vi et sted som heter **Smedløkka**. Her lå altså smia eller kanskje helst smedens bolig. Ved Gjersjøen har vi et sted som heter **Tyrigrava**. Det vil si at her brant man tyri for fremstilling av tjære. Like nord for Kullebund gård har vi **Smiedammen** og her lå altså gårdens smie.

Fra Sofiemyr og ned til Skogsland ved Kolbotntjernet går en bekk som heter **Skredderstubekken**, så her et sted bodde skredderen.

Ingolf Garvåg på Kolbotn var sjåfør i et bensinfirma da krigen begynte, og han mistet dermed jobben. Startet da Kolbotn Fisk og Vilt i gården "Fjøsanger" og drev den under krigen. I 1946 etablerte han **I Garvåg mekanisk verksted**.

Efa Elektro A/S kom til bygda i 1951. Er omtalt i kalenderen under februar.

Firmaet **Industrimontasje** ble etablert av Ove Holler tidlig på 1950-tallet. Han var i rørleggerbransjen og ville dra nytten av overgangen til plastrør. Jan Bjøve begynte i firmaet i 1965 og overtok det hele i 1991. Han drev det videre under navnet **Bjøve Industriplast A/S** og flyttet til Ski.

På midten av 1960-tallet kom det mange nye bedrifter til kommunen vår. Vi presenterer noen av dem her i tilfeldig rekkefølge.

Renhold og vask

Her har det nok gjennom tidene vært mange flere aktører enn de som vi har funnet frem til, men vi får ta de som vi har.

Fru Sand drev vask og strykeri på Rasten i 1920-årene. Den gang måtte kontorfolk ha stivsnipp, skjortebryst og mansjetter, så hun hadde sikkert travle dager. I dag er det greit med T-skjorte og jeans.

Fagvask AS er en renholdsbedrift med 40 ansatte. Holder til i sentrumsbygget på Oppegård.

Rasjonelt renhold as holdt til i Sam Eydes vei 11. Ble drevet av Arne Nilsen og Christen Nielsen. Medlemmer av Oppegård Håndverk- og Industriforening fra 1981. Brødr. Ingar og Stein Bjørberg kjøpte firmaet **Torol Renholdspartner** i 1994. I 2001 hadde de 35 ansatte. Flyttet fra Nesodden til Oppegård. Spesialist på fjerning av tagging med miljøvennlige midler.

Rørleggere

Per J. Pedersen Rørleggerbedrift A/S, Kolbotnveien 37. Etablert i 1947 og hadde 3 ansatte i 1952. Per J. Pedersen var en av stifterne av Oppegård Håndverk- og Industriforening i 1949. **Kolbotn Rørleggerforretning** og firmaet **Kolbotn Rør AS** regner vi med er videreføring av samme firma.

Larmerud VVS, tidligere Larmerud Rørleggerverksted A/S, holdt til i Håndverkshuset med egen forretning. I 2002 ble firmaet fusjonert med BPA og deretter gått inn i Bravida. Fortsatt har vi **Larmerud Rørservice AS** som holder til i Rosenholmveien 3B.

Kåre Pedersen – VVS, Autorisert rørleggermester. Medlem av NRL og NAF. Holdt til i Østliveien 16, Oppegård. Kåre Pedersen var formann i Oppegård Håndverk- og Industriforening 1961-64 og 1965-69. Æresmedlem i 1985.

I 1965 kom **Air-Jet A/S** til Tømteveien 1. Firmaet ble etablert i 1961 av Erling A Davidsen, ved å skille ut verksted og produksjon fra Blikkenslagerfirmaet **Tronrud & Davidsen As**, som ble etablert i 1947. Etter at Erling A Davidsen falt bort i 1979 ble firmaet overdratt til sønnene, Morten og Arve Davidsen. 1. januar 2003 ble firmaet solgt og inngår nå i Ventistål gruppen. Firmaet skal produsere/forhandle og selge ventilasjonskanaler og tilhørende produkter til entreprenører, montasjefirmaer og blikkenslagere. Ønsker å være ledende innen bransjen og de markedsfører seg som totalleverandør. I 2002 var omsetningen ca 25 mill. med 11 ansatte. Leier nå ca 1500 kvm.

A.s Den norske Remfabrik er omtalt i kalenderen under oktober. **Norsk Trykkfarvefabrikk** tok i bruk sitt nybygg på 1500 kvm i Tømteveien i 1965.

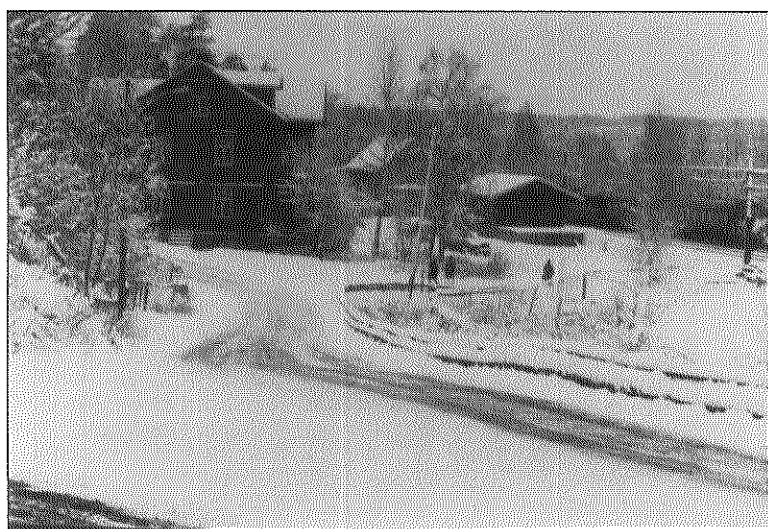
Sætre AS, tidligere A/S Sætre Kjeksfabrikk, er omtalt i kalenderen under november.

Sigma Elektroteknisk A/S ble etablert av Svein Hestevik. Startet med elektriske biler. Denne delen ble kjøpt opp av NEBB og deretter ABB. Firmaets spesialitet var Stirling varme- og strømaggregater. Stirling kan gå på nær sagt all slags drivstoff. Firmaet tok i bruk sitt nybygg i Tømteveien i 1965. Flyttet senere til Hølen. Konkurs i 2002.

Firmaet **Metalldetektor** ble etablert av Waldemar Selliseith og startet sin produksjon i 1950. Holdt til i krysset Skiveien/Augestadveien.

Produktutvikling

Adigo As, Sætreskogveien 4 på Oppegård var opprinnelig et privat selskap stiftet av Anders Aker. Senere kom kompanjongen Øyvind Overskeid til. Firmaet ble Aksjeselskap fra 1996. Kom til Oppegård i 1998 og driver produktutvikling på oppdrag for industrien innenfor mekaniske og elektromekaniske produkter. Har bl. a. sammen med designer Birger Kullmann tegnet og konstruert verdens største "fritt-fall-livbåt". De siste årene har de drevet med import og montering av varmpumper og air-condition-anlegg. Sponser håndballgruppa i KIL.

Cafe Bristol

Cafe Rasten

Fra et kostymeball på Rasten like etter krigen.

12

Cafe Rasten

Blant serveringsstedene i bygda, må vi fremheve Cafe Rasten. Dette var en gang i tiden en viktig møteplass på Kolbotn. Bak den vakre og særegne fasaden i betongstein, ble nok både verdensproblemer og hverdagsproblemer løst over en kopp kaffe eller et glass øl. For enkelte ble det nok ikke alltid med det ene glasset heller. Opprinnelig het det Hansens kafe, og det var fru Ingeborg Therese Hansen som drev kafeen. Bygningen ble oppført i 1915 av byggmester Oscar Hansen, og han bygde huset av selvproduserte murhulstener. I huset var det også selskapslokale, og både Landstormen og sikkert også andre foreninger holdt sine møter her. Også sangkorene møttes her til øvingskvelder. I selskapslokalet ble det holdt mangt et lystig lag og fine selskaper. Bygningen huset også andre foretak som manufakturforretning, skomaker, barbersalong og vaskeri opp gjennom årene. Fra midten av 60-årene brukte kommunen dette huset til flere av sine funksjoner.

Cafe Bristol

Vi kan heller ikke unnlata å vie litt ekstra plass til sagnomsuste Cafe Bristol. Dette var møteplassen for bygdas innbyggere syd i kommunen. Cafe Bristol lå like ved det som i dag utgjør Oppegård-senteret, d.v.s. nokså nøyaktig der gjenvinningscontainerne står i dag. Det var Marie Hansen som drev kafeen. Hun bodde selv i annen etasje, og i tredje etasje var det utleie av hybler. Kafeen kom i drift i 1917. Stedet skal ha vært et svært populært samlingssted for dem som ønsket en matbit eller for å fukte en tørr strupe. Solveig Ungar skal ha overtatt kafeen etter Marie Hansen.

13

Januar 2004

UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORS DAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
1				1 <i>Nyårsdag</i>	2	3	4
2	5	6	7	8	9	10	11
3	12	13	14	15	16	17	18
4	19	20	21	22	23	24	25
5	26	27	28	29	30	31	

EFA Elektro AS

Denne bedriften som ligger mellom Solbråtan og Myrvoll kom til bygda i 1951. Firmaet ble stiftet under navnet EFA Elektrofabrikata i 1939 av Godvar Hagan og Peder N. Sletner. Bedriften holdt først til i Elvegaten 3 i Oslo, men kjøpte tomt på Myrvoll i 1948.

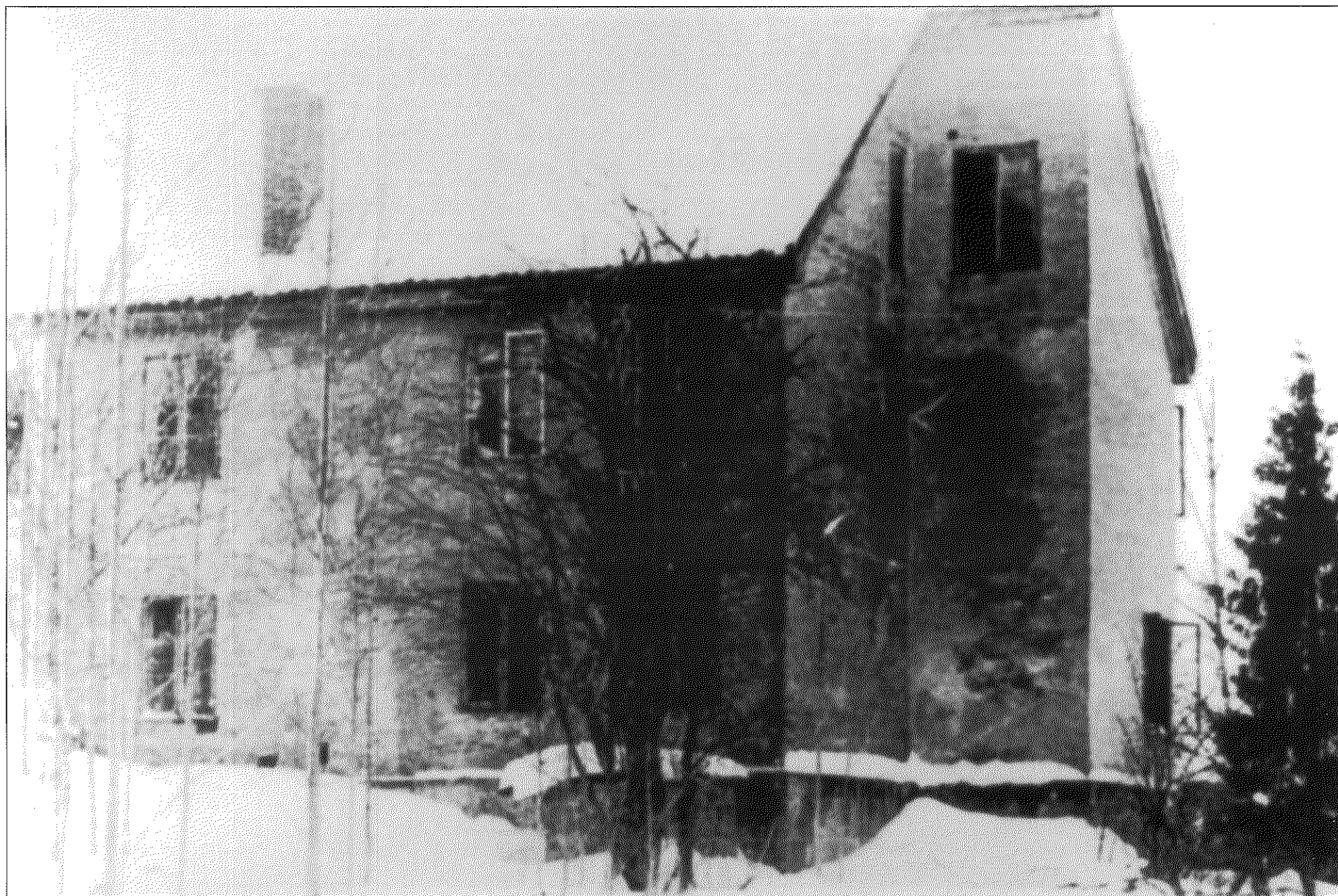
Da bygget i Skiveien 123 sto ferdig, flyttet de all produksjon hit mens administrasjon og planlegging ble igjen i Oslo. I årene fram til 1958 ble det stor usikkerhet m.h.t. lokalitetene i Elvegata. Ingen visste hvor lenge de kunne få bli der. Å flytte administrasjon og planleggingsavdeling ut til bondelandet Myrvoll, var det ikke særlig vilje for. Ledelsen fryktet at kundene ville gå til andre fremfor å dra langt ut på landet. Telefonsituasjonen var heller ikke mye å skryte av. På Myrvoll hadde Efa tlf.nr. 321, og det nådde man høyst manuelt ved å "sveive" seg lenger og lenger ut på landet. Innvendingene var altså mange. Men i 1958 flyttet produksjonsplanleggingen inn i bygget på Myrvoll, og i 1964 var all virksomhet lagt til Myrvoll. Det var med stor optimisme bedriften kunne feire sitt 25-årsjubileum samme år. Bedriften hadde allerede gjennomført et byggetrinn nummer to, og vurderte nok et byggetrinn. Dette ble ikke gjennomført før i 1979 og da en del amputert fordi Staten, som hadde overtatt veiansvaret, la hindringer i veien.

EFA trengte mer plass, og måtte en tid leie lokaler i Tømteveien. En periode ble også regnskapsavdelingen plassert i andre lokaler på Kolbotn. Data'n gjorde sitt inntog i bedriften i 1972. På begynnelsen av 80-tallet ble behovet for større plass så prekært at de i 1985 kjøpte et stort lokale med stor tilliggende tomt i Askim. Da hadde bedriften allerede vurdert andre muligheter, - som å kjøpe lokalene etter Remfabrikken. Men det ble Askim hvor deler av bedriften etablerte seg i 1987. Så kom nedgangstider, og i 1990 besluttet EFAæs styre å legge ned Elektrisk avdeling. En del av de ansatte overtok avdelingen og drev det videre som eget selskap. I dag er EFA en moderne handelsbedrift som representerer et tyvetalls større produsenter i Europa, og lagerfører mange tusen enkeltartikler. Peder Sletner som var den ene grunnleggeren, har fått et veinavn oppkalt etter seg. Peder Sletners vei ligger tvers overfor EFA.

Kilde: Jubileumsskrift fra EFA Elektro AS

Februar 2004

UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORS DAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
5							1
6	2	3	4	5	6	7	8
7	9	10	11	12	13	14	15
8	16	17	18	19	20	21	22
9	23	24	25	26	27	28	29

Mars 2004

UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORS DAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
10	1	2	3	4	5	6	7
11	8	9	10	11	12	13	14
12	15	16	17	18	19	20	21
13	22	23	24	25	26	27	28
14	29	30	31				

Festiviteten

I Slåbråtveien 25 på Oppegård sto denne fabrikkbygningen som senere ble kalt Festiviteten. Fabrikkbygget skal være reist av Kristian Dillevig senior sammen med en Gunnerud ca 1914. I fabrikk ble det produsert fiskekjelker, ski og skistaver. Senere ble det fremstilt margarin, og deretter porteføljeartikler. Etter hvert ble det tatt i bruk som lager, forsamlingslokale og som trykkeribedrift. Fabrikkbygget ble revet i 1980. I dag er det oppført tre tomannsboliger på eiendommen.

Utsnitt fra trykkeriets museumsavdeling med en del av et gammelt håndsetteri, og "Avisen" som trykkeriet ga ut ukentlig i 1893.

April 2004

Nikolai Olsens Trykkeri A/S

I 1877 etablerte Nicolai Julius Sørensen Østlandske Tidendes Trykkeri i Fredrikstad. I 1879 solgte han det til Kristian O. Nordlid som senere ble sogneprest. Han solgte det videre igjen til sin bror Nicolai Olsen i 1880. Året etter flyttet trykkeriet til Kristiania, og fra 1909 til 1978 hadde trykkeriet sine lokaler i Møllergata 17. På grunn av utvidelsen av Regjeringsbygget, måtte trykkeriet flytte, og denne gang til Oppegård, nærmere bestemt Tømteveien mellom Solbråtan og Myrvoll. I dag teller bedriften 11 ansatte og daglig leder heter Ole Morten Høksnes. Trykkeriet trykker bøker, tidsskrifter, hefter, plakater, visittkort og annet, og er nok det største trykkeriet i distriktet.

Forsvaret er en av kundene, og flere bøker og tidsskrifter er trykket for dem. Som en liten kuriositet nevner vi at da den russiske presidenten Vladimir Putin besøkte Norge, fikk han i gave boka "Biografien om admiral Cornelius Cruys" av V.N. Berkh som Nikolai Olsens Trykkeri har trykket både på norsk og russisk i en og samme bok.

UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORS DAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
14				1	2	3	4 <i>Palmesøndag</i>
15	5	6	7	8 <i>Skjærtorsdag</i>	9 <i>Langfredag</i>	10 <i>Påskeaften</i>	11 <i>1. Påskedag</i>
16	12 <i>2. Påskedag</i>	13	14	15	16	17	18
17	19	20	21	22	23	24	25
18	26	27	28	29	30		

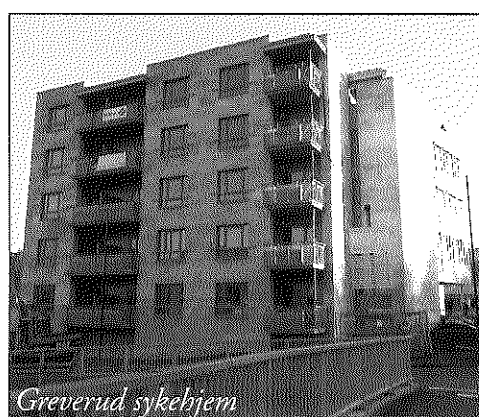
Speiderdag, St. Georgsdagen, er den 23. april.

Sofiemyr kirke

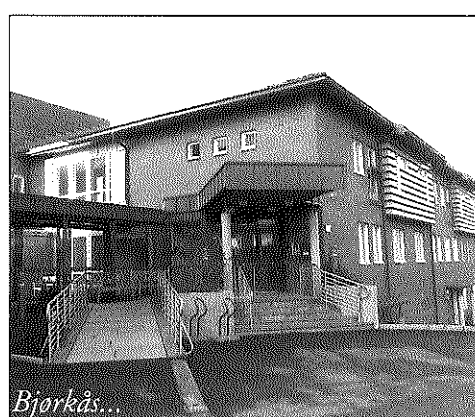
Høyås bo- og rehabiliteringssenter

Greverud sykehjem

Tårnsenteret Kolbotn

Bjørkås...

ILJE AS

ILJE AS er Follo's største prosjekt- og byggelederfirma. Etablert 1987. Firmaet yter prosjektadministrativ bistand til offentlige og private byggeiere ved gjennomføring av større byggeprosjekter. Firmaet er uavhengig av alle andre parter i et byggeprosjekt og skal trygge byggeiers interesser. Firmaet har gjennomført flere store byggeprosjekter for en rekke kommuner i Akershus, Oslo og Østfold. Spesielt i Oppegård kommune er utført:

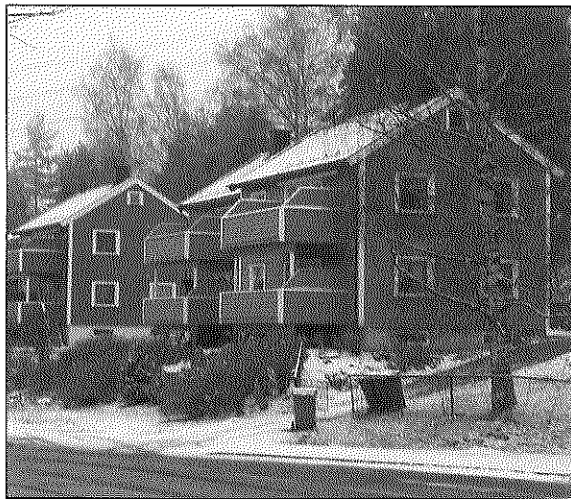
Sofiemyr kirke	1987
Ingieråsen skole - rehabilitering	1988
Greverudhallen – tilbygg	1988
Greverud skole – tilbygg	1990
Høyås bo- og rehabiliteringssenter	1994
Hareveien 7 – 19 terrasseleiligheter	1991
Sætreskogen barnehage	1991
Nordre Skrenten 1 – betongrehab.	1993
Bjørkås sykehjem	1996
Tårnåsen skole	1997
Nye Tårnsenteret Kolbotn	1998
Quality Mastemyr – rehab vinduer	1998
Bjørkås bolig- og dagsenter	2000
Fløysbonn skole – rehabilitering	2000
IBM, Mastemyr – ombygging	1999
Greverud sykehjem og boliger	2004

Høsten 2003 ble prosjektet Bakkeløkka ungdomsskole på Nesodden tildelt den nasjonale Skolebyggprisen 2002. ILJE AS hadde ansvaret for prosjektledelse, prosjekteringsledelse og byggeledelse og kan således kalle seg for "Norgesmester i skolebygg".

ILJE AS teller i dag 12 medarbeidere hvorav 8 bor i kommunen. Ble verifisert som Miljøfyrtårnsbedrift i 2003. Flyttet i 1998 inn i egne lokaler i Kolbotnveien 33.

Mai 2004

UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORS DAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
18						1 <i>Off. høytidsdag</i>	2
19	3	4	5	6	7	8	9
20	10	11	12	13	14	15	16
21	17 <i>Grunnlovsdag</i>	18	19	20 <i>Kr. himmelfart</i>	21	22	23
22	24	25	26	27	28	29 <i>Pinseften</i>	30 <i>1. Pinsedag</i>
23	31 <i>2. Pinsedag</i>						

Ungdommens Selvbyggerlag ble konstituert 1949 med Willy Eriksen som formann. I 1952 sto de første bygg ferdig. Det var Rekkebo i Sønsterudveien med 12 leiligheter i 3 firemannsboliger. Laget bygget også blokken «Sætrehus» på Oppegård. Slått sammen med Oppegård Boligbyggelag under navnet Ungdommens Bolig- og Byggelag i Oppegård i 1954, senere Oppegård Boligbyggelag.

De tre nederste bildene viser Rekkebo ca 1960. I stuen henger et bilde malt av arkitekt Einar Dal som er omtalt under arkitektene. Det øverste viser Rekkebo i nyrehabiltert tilstand i 2003.

Follo Boligbyggelag

Ble stiftet som Oppegård Bolig og Byggelag 29. april 1946. I 1949 ble A/L Ungdommens Selvbyggerlag i Oppegård stiftet. Disse hadde utspring i Oppegård Arbeider Ungdomslag. Ungdommens Selvbyggerlag Oppegård ble tilknyttet Oppegård Bolig og Byggelag som en datterorganisasjon, og begge var tilsluttet Norges Boligbyggelags Landsforbund. Det var ikke alle som var like vennlig innstilt til opprettelsen av Ungdommens Selvbyggerlag, men boligmangelen var prekær så alle tiltak var velkomne fra kommunalt hold. Noe av årsaken til at Ungdommens Selvbyggerlag i det hele tatt ble stiftet var også en misnøye med at Oppegård Bolig og Byggelag ikke klarte å fremskaffe og klargjøre nok tomter raskt nok. Ungdommens Selvbyggerlag var først ute med å oppføre de første boligene. Innvilget søknad om lån i Husbanken resulterte i at de kunne bygge første byggeprosjekt, Rekkebo i Sønsterudveien. For at boligene skulle bli så rimelige som mulig, ble mye arbeid gjort på dugnad, og de store grantrærne som sto på tomten, ble felt og solgt til et sagbruk i bytte mot plank. I 1954 besluttet de to lagene å inngå partnerskap og de ble slått sammen til ett lag under navnet Ungdommens Bolig og Byggelag i Oppegård. Nok en navneendring fant sted i 1960 da de skiftet til A/L Oppegård Boligbyggelag. Nye byggeprosjekter ble planlagt og gjennomført i årene som fulgte, og det var stor pågang av nye medlemmer. En regel i vedtektene åpnet også for utenbygdsboende å tegne seg som medlem, derfor var det mange Oslo-borgere som ble medlem i Oppegård Boligbyggelag. Laget slo seg senere sammen med Ski, og i dag har Oppegård, Ski, Drøbak og Nesodden slått seg sammen til Follo Boligbyggelag med hovedkontor i Ski.

Som en aldri så liten kontrast til dagens urbane Oppegård, må vi nevne at da innbyggerne flyttet inn i Rekkebo i Sønsterudveien i 1951 og 1952 var det ikke biltrafikken som plaget dem, men løshester og kuer. En artikkel i Østlandets Blad forteller om en nærmest uholdbar situasjon der en flokk hester hver kveld galopperer nedover Sønsterudveien med kurs for Kolbotn. Den ene hesten har en diger bjelle så man hører den på lang vei, står det å lese. Beboerne fryktet at det skulle skje en ulykke siden mange små barn lekte i området.

Kilde: Willy Østbergs artikkel i Oppegård-Bo 1996

Juni 2004

UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORS DAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
23		1	2	3	4	5	6
24	7	8	9	10	11	12	13
25	14	15	16	17	18	19	20
26	21	22	23	24	25	26	27
27	28	29	30				

St. Hansaften

Juli 2004

UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSdag	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
27				1	2	3	4
28	5	6	7	8	9	10	11
29	12	13	14	15	16	17	18
30	19	20	21	22	23	24	25
31	26	27	28	29	30	31	

DFDS Transport AS

Firmaet holder til på Sofiemyr i bygget som Ford hadde til de flyttet på seg. DFDS Transport AS har ansvar for all internasjonal biltrafikk i den norske delen av DSV-konsernet. Bedriften har ca 230 ansatte i Norge. Hovedkontoret ligger på Sofiemyr, men bedriften har avdelingskontorer en rekke steder i landet. Hovedkontoret på Sofiemyr har ca 200 ansatte. Bedriften flyttet inn i bygget i september 1993. En av de viktigste årsakene til at de valgte å legge hovedkontoret til Kolbotn, var infrastrukturen. Sentral beliggenhet med grei adkomst til de to Europaveiene som går gjennom kommunen betyr mye for firmaet som har mye trafikk til og fra alle kanter av landet samt kontinentet. Transportselskapet forsøket så langt det er mulig å unngå kjøring i boligområdene. Beliggenheten på Sofiemyr ligger derfor godt plassert med grei adkomst til E-6.

August 2004

Ford Motor Norge AS

Da det ble bestemt at Ford Motor skulle etablere seg i Norge, falt valget på Oppegård, nærmere bestemt Sofiemyr. Hit kom de i 1960, og det var FNs generalsekretær Trygve Lie som hadde en finger med i spillet. Under et av sine besøk i USA på slutten av 50-tallet, besøkte han Ford Motor, og sa da at nå fikk de se å etablere seg i Norge også. Som sagt så gjort, og valget falt altså på Sofiemyr som var rene bondelandet på den tiden. Hovedadministrasjon og delelager ble plassert i eget bygg på Sofiemyr, og på det meste jobbet 180 personer her oppe. Mange av de ansatte var fra bygda, og mange flyttet til bygda for å jobbe ved bedriften. I 1992 ble delelageret skilt ut og flyttet til Sverige, og antall ansatte var da kun 110. I juni 1993 flyttet hele bedriften fra Sofiemyr og ned til Trollåsveien. Antall ansatte var nede i kun 40. Så i mai 2003 flyttet bedriften nok en gang, til Lienga i samme bygg som Volvo. I dag er det 35 ansatte ved hovedkontoret.

I dag har Ford kjøpt opp Volvo og flere andre bilfirmaer og på verdensbasis har de en omsetning på 1100 milliarder kroner i året. Det produseres syv millioner biler i året, og det er 350 000 ansatte på verdensbasis.

I juni 2003 hadde Ford Motor 100-årsjubileum, og morsomt er det at nåværende leder av Ford Motor er oldebarnet til Henry T. Ford, så fortsatt sitter det altså en Ford i ledelsen.

På 60 og 70 tallet var Ford mest solgte bil i Norge i 16 år på rad. Nå ligger de på en femte plass.

UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORS DAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
31							1
32	2	3	4	5	6	7	8
33	9	10	11	12	13	14	15
34	16	17	18	19	20	21	22
35	23	24	25	26	27	28	29
36	30	31					

Odlo

Odlo Fabrikker A/S var en betydningsfull bedrift for bygda de årene den var i drift. Den skaffet mange arbeidsplasser, fortrinnsvis kvinnearbeidsplasser. Fabrikken ble etablert i 1945 av Odd Lofterød, og var en videreutvikling av Union Farveri og Silkeveveri. Odlo produserte først undertøy for barn og voksne, samt strømper og sportstrikotasje. Etter hvert spesialiserte de seg på sportsklær. Det ble opprettet en avdeling i Drøbak ca 1960. Odlo var en stor arbeidsplass som hentet arbeidskraft fra både Nesodden og Frogn med egen buss. I tillegg var det mange arbeidstakere her fra bygda. Deler av produksjonen ble flyttet til Portugal tidlig på 70-tallet. Fabrikken ble solgt til Astra-Gruppen (Swix skismøring) ca 1979, og solgt videre til Tiedemann-Gruppen ca 1985. Systua og tilskjærieriet ble lagt ned i 1982, og 50 arbeidstakere mistet jobben. I dag er det ingen produksjon her i landet.

På 50-tallet var det også et dreie- og stanseverksted i samme lokaliteter som Odlo.

I dag huser bygget med den karakteristiske fabrikkpipa, helt andre næringsforetak.

Trævarefabrikken

Oppegaard Trævarefabrik lå mellom Odlo og Greverud skole, og ble etablert ca 1918 av byggmester Harald Jensen. Kjøpmann Ansteen Hokholt overtok fabrikken ca 1920. Trævarefabrikken solgte blant annet dører og vinduer til de nye skolene som ble bygget i kommunen. Fabrikken brant i 1922/23.

Om det var mangelen på andre lokaler eller om Trævarefabrikken hadde spesielt gode lokaler, vet vi ikke, men i historiske dokumenter finner vi at Oppegaard dramatiske forening fremførte Oskar Braatens "Dei kvinnfolka" og "Slemme vaner" den 26. november 1919 i Oppegaard Trævarefabriks lokaler.

September 2004

UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORS DAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
36			1	2	3	4	5
37	6	7	8	9	10	11	12
38	13	14	15	16	17	18	19
39	20	21	22	23	24	25	26
40	27	28	29	30			

Interiør fra Chr. Krohgs gt. Viser produksjon av bildekk. Bildet utlånt av Brede Borgen.

Den Norske Remfabrik

Bedriften kom til Sofiemyr i 1963, men har en historie helt fra 1891. Etablert i Skippergaten 19 i Oslo i 1891 av Anthon Berg. Omdannet til aksjeselskap i 1898. Høsten 1901 flyttet fabrikkene inn i nye lokaler i Chr. Krohgs gate 2. Den første tiden var det garveri og lærprodukter de produserte, men balataremmen gjorde Den Norske Remfabrik verdenskjent, og det ble eksportert til hele verden. En voldsom eksplosjon forårsaket av bensindamp rammet fabrikkene. Hele veggene mot Akerselven ble sprengt bort, og fem personer ble brannskadd.

I 1909 startet fabrikkene med gummivareproduksjon, og under første verdenskrig produserte de landets første bildekk. Det ble ingen stor suksess. Det ble derimot produksjonen av Atlas gummiremmes. Fabrikkene tok verdenspatent og sikret seg gyldne kontrakter. I 1932 startet produksjonen av Atlas transportbånd. Også Atlas viskelær, skosåler og tåtesmøkker ble produsert i stor stil. Fabrikkene utvidet lokalene i 1948 – 1950 og ønsket å bygge ytterligere et bygg i samme gate, men fikk nei av Oslo kommune. Fabrikkene trengte nye lokaler for å holde en rasjonell industriproduksjon, og de sikret seg en stor industriromt på Sofiemyr. I 1963 sto et flunkende nytt industribygg på 13.900 kvadratmeter ferdig. I 1969 kjøpte de opp A/S Viking Remfabrik, men solgte den igjen i 1971 med god fortjeneste. Samme år flyttet produksjonen av teknisk gummi til Hallingdal, og et par år senere flyttet den andre produksjonsdelen til Kongsvinger. I 1985 overtok Trelleborg AB Remfabrikken, og man la ned også gummiblanderiet på Kolbotn.

Oktober 2004

UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORS DAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
40					1	2	3
41	4	5	6	7	8	9	10
42	11	12	13	14	15	16	17
43	18	19	20	21	22	23	24
44	25	26	27	28	29	30	31

Sætre Kjeksfabrikk

I nesten 40 år ble det produsert kjeks i fabrikk på Tårnåsen. Bedriften var en viktig arbeidsplass for mange Oppegård-innbyggere.

Den første Sætre-kjeksen så dagens lys i Drammen i 1871 da Hans Otto Røhr startet med kjeksproduksjon. Men først i 1883 ble den ekte Sætre-kjeksen født da fabrikk flyttet til Heggedal og fikk navnet Sætre Kjeksfabrikk. Firmaet ble aksjeselskap i 1899. Etter en brann i 1906 flyttet fabrikk til Østerdalsgata i Oslo hvor det i 1907 stod ferdig en topp moderne fabrikk. Det ble opprettet mange sosiale tiltak, og den legendariske fabrikkinspektøren Betzy Kjeldsberg fremholdt fabrikk som mønstergyldig når det gjaldt arbeidsvilkår. Sunnhet, renslighet og hygiene var viktige ord i tiden. Den berømmelige Sætrehanen gjorde sitt inntog i reklamen i året 1909. Den ble skapt av marinemaler Th. Holmboe, og senere strammet opp av tegneren Enevold Thømt til jubileumsutstillingen i 1914. Sætre Kjeksbegynnte å eksportere i 1921. I 1923 var firmaet egentlig konkurs, men ble reddet av bankene, og en ny ledelse kom inn. De sosiale godene forsvant. Under annen verdenskrig hanglet de gjennom med kriseprodukter. Etter krigen ble det satset på færre produkter og større serier, noe som ga gode resultater.

I 1963 kom kjeksfabrikk til Tårnåsen, nærmere bestemt Kornmoveien 1. En flunkende ny, moderne og funksjonell fabrikk ble bygd på den 73 mål store tomte. Bygningsmassen ble på 13500 kvm. Fabrikk hadde 200 arbeidsplasser. I 1972 ble Sætre Kjeksbegynnet med Oslo Kjeksfabrikk. I 1984 ble Sætre kjøpt inn i Borregaardkonsernet, og i 1991 ble de en del av Orkla. Trusselen om utflagging til Sverige hang over fabrikk i flere år, og til tross for mange protester fra de ansatte, ble dette en realitet i 2002. I Sandakerveien i Oslo finnes et Sætre-museum som er etablert i samarbeid med Akerhus Fylkesmuseum.

November 2004

UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORS DAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
45	1	2	3	4	5	6	7
46	8	9	10	11	12	13	14
47	15	16	17	18	19	20	21
48	22	23	24	25	26	27	28 <i>1. søndag i advent</i>
49	29	30					

Skomaker Midtdal var en kjent og kjær person som mange i Oppegård nok husker ennå.

Skomakerne

Flere skomakere har livnært seg her i bygda gjennom årene. Nå er yrket nærmest borte. Vi reparerer ikke sko lenger. Vi kjøper nye. Men en gang i tiden var det stort behov for en skomaker som kunne reparere og sette i stand utslitte sko og støvler så de kunne holde i alle fall en sesong til. De skomakerne vi kjenner til som har livnært seg i Oppegård er:

Skomaker Beck som etablerte seg ca 1937 og holdt på til under krigen. Han holdt til i Sætreskogveien 33 B på Oppegård.

Wilhelm Berthelsen drev skomakervirksomhet først i kjelleren på Cafe Rasten, og senere i eget hus i Th. Hansens vei.

Berthelsen var formann i Kolbotn skøyteklubb, og korpsleder, kasserer og sekretær i Kolbotn Guttemusikkorps i 1936, vet vi. **Ottmar Christoffersen** var skomaker før, under og etter krigen, og hadde eget skomakerverksted i et eget lite hus på eiendommen Birkevoll i Vellefs vei på Oppegård.

Erik Alfred Eriksen (1885 – 1961) drev som skomaker øverst i Ormeruddalen fra 1904 til 1949.

John Huseby (1915 – 1973) startet skomakerverksted i underetasjen på Aulestad som lå der Sentrumsbygget på Kolbotn ligger i dag. Han drev fra ca 1952 til 1960 da han solgte virksomheten til Sigvart Kristian Midtdal.

Sigvart Kristian Midtdal (1908 – 1988) kom til Kolbotn i 1960 og overtok skomakervirksomheten til John Huseby på Aulestad. Flyttet senere verkstedet over til underetasjen i Sønsterudveien 2 (Nordbergs Bakeri) hvor han drev frem til 1975.

Harry A. Nilsson drev skomakerverksted i kjelleren på Cafe Rasten etter Wilhelm Berthelsen. Nilsson har skrevet "Ormerud Gård og Kolbotn Nordre Vel 1912 – 1952". Utgitt av velfor- eningen i 1972.

Skomaker Wengård drev sin virksomhet på Oppegård etter krigen. Han var også vaktmester på Grendehuset og kjørte blant annet film der. Han er for øvrig far til skuespilleren Ulf Wengård.

Desember 2004

UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORS DAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
49			1	2	3	4	5
50	6	7	8	9	10	11	12
51	13	14	15	16	17	18	19
52	20	21	22	23	24 <i>Julaften</i>	25 <i>1. juledag</i>	26 <i>2. juledag</i>
53	27	28	29	30	31 <i>Nyttårsaften</i>		

Serveringsvirksomhet og overnatting

Pensjonatet, **Fjeld sanatorium**, ble drevet av B. O. Florelius fra midten av 1850-tallet. Tidligere var dette et gårdsbruk. Lå ved Tusse der badeplassen nå er. I 1928 gikk det et 200 m langt jordras, uten personskade. Forfatteren Knut Hamsun bodde her som nygift i 1898.

Da Mosseveien ble ferdig langs Gjersjøen i 1860 kom skystasjonen **Tyrigrava** Opprinnelig en trebygning fra 1850 som brant ned i 1920-årene. Ny bygning i mur i funkisstil sto klar i 1932. Navnet henspiller på tjærebrenning.

Fra 1950 ble det mer og mer et møtested for motorungdommen. Når restaurantene stengte i Oslo, dro de hit ut hvor det var åpent hele døgnet. Så lenge Mosseveien var hovedvei, var det en kiosk på stedet. Den hadde en hvitmalt bakvegg som tjente som kinolerret. Her ble det vist filmer, og ungdommene satt i sine biler og så på. Fra 1980 har Gerd Sollin drevet skinnklærforretningen "Boot Hill". Fra 1992 overtok hun og mannen også krovirksomheten.

Det var en svenske, Nils Nilsen Aaslund, som da kom fra Hobøl, som anla det som vi i dag kaller **Villa Sandvigen**. Fra ca 1900 til 1951 drev Hanna Michelet, "Hanna på Sandvigen", stedet og tok imot veifarende til alle døgnets tider. I 1951 ble Villa Sandvigen solgt til Sigurd Waage. Hans kone, Elsa Sødving, gjenåpnet stedet i 1956 og drev det som sitt hjertebarn i mange år. Da motorveien ble ferdig i 1970, kom stedet til sin fulle rett. – Den gamle idylliske trebygning i en parkmessig utformet have, tegnet av professor Karen Reistad (NLH), og med en "sukkenes bro" over en liten bekk som sildrer gjennom haven. Fra 1977 er stedet drevet av John Normann Henriksen. Fra 1922 og langt ut i 30-årene var Villa Sandvigen sentrum for KNA's billøp på Gjersjøen.

Enken etter kirkebygger Andreas Keitel, Ager, og datteren, Maja Keitel, drev pensjonat på **Nedre Baalerud**. Rundt 1911 bodde Sigrid Undset her og skrev ferdig romanen "Jenny". Samtidig samlet hun stoff om Svartskog i Middelalderen. Dette brukte hun som bakgrunn i trilogien om Kristin Lavrandsdatter hvor hun kaller stedet "Skog".

Vertshuset Edmannstua ved Gamle Mossevei.

Et vertshus, kalt **Edmannstua**, lå ved Gamle Mossevei et par hundre meter syd for Ingierstrand bro. Det ble drevet av svenske Anna Edmann rundt forrige århundreskifte.

Bergersens Café holdt til i Vellets v 2 på Oppegård og ble drevet av Bertha Bergersen (1872-1941). Hun hadde samtidig telefonsentralen fra 1917 til 1939. På Oppegård hadde de også **Café Bristol**. Huset ble bygget ca 1914 og kafeen kom i 1917. Huset ble kjøpt av kommunen i 1979 og ble revet i 1981. Lå litt nord for der Rimi er i dag.

Hagens Café, Slåbråtveien 4, var i mange år det eneste møtested i Oppegård syd. På Kolbotn fikk vi **Café Rasten** eller Hansens Café som er omtalt i kalenderen under januar.

I 1969 etablerte Ole Wold en restaurant med navnet **Karjolen** på det nye Landerudsenteret. Dette var en tid møtested for Landstormen. Restauranten ble til **La Paz** i 1997. Tidligere gjester har dannet "Karjolens venner" og arrangerer av og til "mimrefester".

På Mastemyr tar **Müllerhotell Norway** imot sine første gjester i 1983. Har 164 rom med 400 senger. Nå heter det **Quality Hotel Mastemyr** og er en del av Choice Hotels Scandinavia.

I det nye Samfunnshuset på Kolbotn fikk vi restauranten **Borgerhallen**. Det utviklet seg til selskapslokalet **Den blå salong** som vi har i dag. De drev også med catering. Vi har registrert **Borgerhallen Catering** og **Borger Catering** som ble kjøpt opp av Greverud Catering i 2003.

I Oppegård syd får vi **Greverud Catering**. Innehaver Arve Moi. De flyttet sin virksomhet fra Greverud til Ski hvor de overtok Bøndenes Hus, slik at de også kunne drive med selskapslokaler. Flytter til Samfunnshuset på Kolbotn etter oppkjøp av **Borger Catering** i 2003.

De kan skryte av å ha arrangert grillparty for 2300 shipping-folk hos Det Norske Veritas.

I forbindelse med golfbanen på Østre Greverud fikk vi **Grevestua**, Kiosk og kaffeservering. Den åpner som restaurant 1995. Styrer i 1999 var Gerfried Marschinger.

Huset var en midtkammerbygning fra 1890 delvis med originale tapeter. Dessverre brant huset i 2001. Nå er huset bygget opp igjen og nå kommer **Grevestua Mat & Vinhus a/s** som Arve Moi, Bjørn Dencker og Ove Ragnar Naustdal står bak.

Ellers har vi i Oppegård syd **Chaplin Pub** i Greverudsenteret. Jazz-kveld annenhver onsdag og Pub-quiz-kveld hver torsdag i samarbeid med Follo Pentanca Club.

I Senterbygget på Oppegård fikk vi **Eden China restaurant**. Drives av Randy Lim.

Tore Andersen leide Emil Hansens forretning ved jernbanebroen i 1989 og startet **Oppegård kro og gatekjøkken**. Han drev denne til 1997 da Thi Oanh Nguyen overtar og kaller den idag **Oppegård kro og kafe**. I 1990 etablerer Per Arne Finstad og Steinar Berg **Valentinos Pizza AS** i lokalene til Follo Kjøtt i Skiveien. Utvidet etter hvert med kiosk, gatekjøkken og ferdigmat. Sommeren 2002 flytter de til Greverudsenteret og utvider med et spisested.

I Sentrumsbygget på Kolbotn fikk vi **Kong Sverres pizza** i 2002 til avløsning for **Kolbotn Vinhus**. På Sofiemyr fikk vi **Lille Paris** Opprinnelig en restaurant. Nå selskapslokaler i tilknytning til bowlinghall og squash. Nederst i Sønsterudveien fikk vi firmaet **Lunsj & Catering AS**.

Transport

Det er nok mange som har drevet med transport gjennom tidene. Alle kjøpmennene hadde hest og vogn for varetransport. Ja, hest og vogn ble brukt i flere år etter siste krig. Vi vet at Oscar Hansen på Rasten drev personbefordring både med hest og med bil. Det var sønnen, Olaf, som var kusk og sjåfør. Han kjørte bl. a. Roald Amundsen og fikk som gave et par ski etter ham.

I 1922 fikk byggmester O. Hansen på Kolbotn og kafe-eier Olaf Næs på Oppegård innvilget sin søknad om å opprette drosjestasjoner henholdsvis på Kolbotn og Oppegård

Erling A. Haave etablerte drosjeforretning på Kolbotn i 1925 og fikk bevilling i 1929. I 1929 etablerte også **Hjalmar Stubberud** seg.

Kristian Dillevigsen, på Oppegård var en allsidig herremann. Han kjørte lastebil og drev bl. a. en brenselforretning. Sammen med Gunnerud bygget han et industribygg på Sætreskogen hvor det ble produsert ski og kjelker. Det ble senere forsamlingslokalet "Festiviteten". Omtalt i kalenderen under mars. Før det ble revet i 1980 var det et trykkeri der. Hans sønn **Kristian Dillevig jr.** drev også transportfirma. Han avvirket brenselforretningen. Han var en meget samfunnsbevisst herre. Det var ham Oppegård Idrettslag tydde til når medlemmene skulle transporteres til de mange utenbygds stevnene. Han var ivrig med i Røde Kors og var formann i mange år.

Av andre som drev med lastebiltransport kan vi nevne **Norderhaug, Godthard Stormoen, Oskar Tjernæs, Gunnar Ullsgård og Mathisen Transport A/S** og sikkert mange fler.

DFDS Transport er omtalt i kalenderen under juli.

Norgesbuss Oslo AS er et busselskap med kontraktkjøring for Oslo Sporveier og Stor-Oslo Lokaltrafikk AS samt kjøring av "Flybussekspressen" på kontrakt for NOR-WAY Bussekspress AS. Utfører også turkjøring. De har 487 ansatte og 227 busser. Det hele startet med **Prinsdalsruten** i 1928, senere **Oslo og Follo Busstrafikk A/S**.

Vi må ikke glemme at Oppegård fikk landets første flyrute! **Widerøes Flyveselskap A/S** ble startet i 1934 av Arild og Wiggo Widerøe. De etablerte en base på Ingierstrand sammen med Norsk Aeroklubb og fløy en rute med passasjerer og post langs kysten til Haugesund. I 1938 flyttet de basen til det nyopprettede Førnebu. Da hadde de 5 fly i virksomhet.

Trykkerier og grafiske bedrifter

Vi har hatt og har mange grafiske bedrifter i bygden. Her nevner vi tilfeldig noen gamle og noen nye som fortsatt er på hugget.

Turid Raths trykkeri på Oppegård er den eldste vi har funnet. Firmaet ble etablert i 1934 og var fortsatt i sving i 1952. I 1940 fikk vi **Norrøna Boktrykkeri A.s.** på Oppegård og **Th. Nybro Trykkeri** og papir-industri. Ellers kan vi nevne **Grafisk Service as** og **Guldtrykk og Kolbotn Offsettrykk**, begge på Fløisbonn og **Wi Trykk A/S** Bok- og offsettrykkeri i Fjellveien 63.

Nikolai Olsens Trykkeri AS er omtalt i kalende-ren under april. I industribygget i Kapellveien finner vi **Grafisk Design** og **Trykk** som ble etablert i 1974 av Terje Myhrvold.

I Høgaveien 1 på Oppegård drev **Andreas Widmer Heimetli Offsettrykk** fra 1976 til 2002

Industribygget i Kapellveien hvor Skiltforum holder til.

Skiltforum A/S holder til i industribygget i Kapellveien. Firmaet ble startet i 1982 av Trond Lie og Tom Kvarme. Firmaet var først noen år i Vålerenggata i Oslo, og kom deretter til låven på Lie gård, for så å tilbringe noen år i Kongeveien 49.

Diverse

Orcus Consulting as i Kolbotnvn 5 er et vikar-, konsulent-, og rekrutteringsbyrå etablert i 2001.

Gustavsons smie lå ved Sætrebekken ved en sag som brant ca 1907. Senere ble det etablert en fabrikk for hattevirer (til stråhatter) her.

Fru **Astrid Andersen** på Kolbotn får stå som eksponenten for alle de som drev en eller annen

form for hjemmeproduksjon og gikk rundt og solgte. Fra 1927 drev hun med egen kjeksproduksjon hjemme på kjøkkenet helt frem til ca 1940. Hun solgte på bygden og til forretninger i Oslo og på større bedrifter.

Petter Hagen Glasstudio startet sin virksomhet i 1997. Hagen drev som glassblåser i eget verksted på Landerudsenteret. Firmaet opphørte i 2001.

Treskjærer **Olaf Karlsrud** startet like før krigen og hadde verksted i nåværende Granåsbakken.

Nord for Høyås, nær Bringaveien, lå **Krutthuset**. Et sprengstofflager spesielt for jernbaneanlegget. Nå er det revet.

Hans Mordt Ventilasjon A/S var medeier i Håndverkshuset i Sofiemyrveien. Ventilasjon – varme – kjøling.

OK Service gir arbeid til personer som ikke uten videre kan gå ut i arbeidslivet. Driver med kopiering og lettere monteringsarbeid. Har installert ovn og lager nå også keramikk. Skog- og vedgruppa reparerer hvitevarer og annet som er levert til miljøstasjonen og selger dette til en rimelig penge.

Johan Petersen var pølsemakermester og drev sin virksomhet i Skiveien 75 (7-eleven). Æresmedlem av Oppegård Håndverk- og Industriforening fra 1982.

Vi har til og med hatt en orgelbygger i bygda, **Niels Teigelkampf**, som holdt til på Myrvoll.

TV Oppegård ble etablert 1992 av Sigurd Dancke som Oppegård Lokal-TV. Har konsesjon på kabel-tv. Tatt av nettet da Avidi kjøpte opp Norske Fjernsynsantennener. Selger nå programmer til TV-Follo gjennom **TVO Media**.

Tårnåsen Bingo ga store overskudd de første årene. Mange foreninger stilte vakter mm. og fikk dermed andel i overskuddet. Kjøpt av Kolbotn Idrettslag i 2002, som opprettet driftselskapet **Kolbotn Bingo A/S**. Stort underskudd, og de vurderer nå å selge.

Ivar S. Sivertsen Snekkerverksted holder til i Håndverkshuset på Fløisbonn. Sivertsen var formann i Oppegård Håndverk- og Industriforening 1977-81. Drev sin virksomhet fra 1955 til 2002. Før 1980 holdt han til i eget hus ved Skiveien i Ormeruddalen. Nå leier han den ut til en tidligere ansatt.

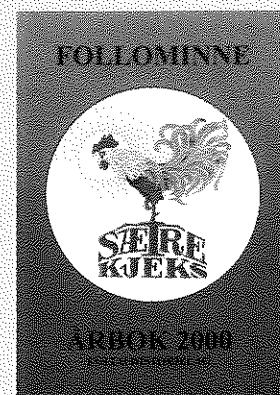
Østlandske Metallvareindustri. Røinaas & Lynne satte opp industribygget i Kapellveien på Kolbotn. Firmaet ble etablert i 1947.

Alt-Mann Vaktmestertjeneste AS ble etablert i 1989 og holder til i Kantorveien 13.

OPPFORDRING

Det vil overgå enhver forventning om alt vi har skrevet i denne kalenderen skulle være riktig. Vi oppfordrer derfor alle som ser feil eller mangler om å ta kontakt med oss, slik at vi eventuelt kan rette opp i en senere kalender-utgave. Men fremfor alt gjelder det at vår data-base blir mest mulig à jour slik at de som skal studere lokalhistorie i fremtiden får mest mulig riktige opplysninger.

Follominne

Vi har et lite lager av eldre utgaver av Follominne.

Disse selger vi til inntekt for Historielaget for kr. 50.- pr. stk.

Henvendelse **Kjell Dybdahl**
tlf. 66 80 95 05.

Oppegårds historielags hjemmeside

finner du på
<http://oppegaard-historielag.org>

Her vil du finne

- Lokalhistorisk leksikon, både alfabetisk og kronologisk.
- Artikler, bilder og kart.
- Koblinger til beslektede temaer.
 - Lagshistorie med oversikt over styret.
 - Vedtekter, referater og programmer.

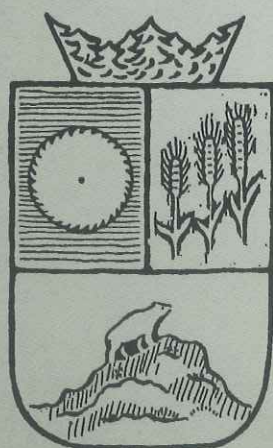
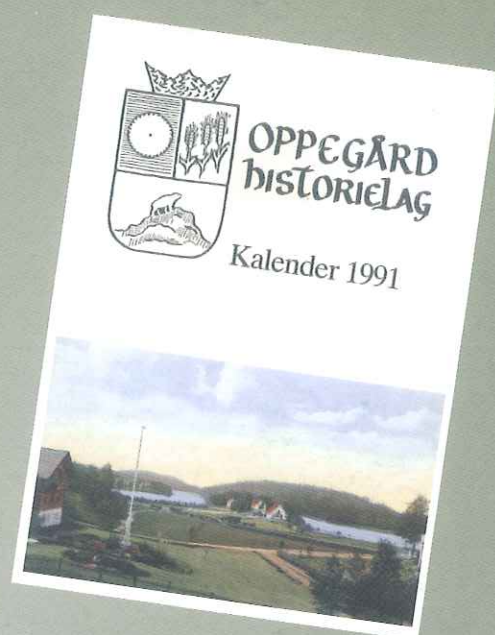
RETTELSE

I forrige års kalender skrev vi om huset som IKKE forsvant, nemlig Tårnhuset. Det riktige navnet på dette huset er "Solborg".

Oppegård Historielags kalendere

- 1990: En hilsen til Oppegård kommunes 75-års jubileum.
1991: Diverse gamle bilder.
1992: Tema: Husmannsplasser. (Kun kopiutgave)
1993: Tema: Gjersjøen.
1994: Tema: Smaalensbanen – om jernbanen gjennom bygda.
1995: Tema: Oppegårdkysten med jernalderboplasser og båttrafikk.
1996: Tema: Gamle Mossevei – hovedveien mot sør 1860-1970.
1997: Tema: Skolene i bygda.
1998: Tema: Postkort og posthistorie fra Oppegård.
1999: Tema: Idrettslivet i bygda.
2000: Tema: Et tilbakeblikk.
2002: Tema: Det mangfoldige foreningsliv. (Utsolgt)
2003: Tema: Husene som forsvant. (Utsolgt)

Disse kalenderne kan fortsatt kjøpes ved henvendelse til Kjell Dybdahl. Tlf 66 80 95 05.

OPPEGÅRD HISTORIELAG

Bli medlem av historielaget du også.

Ring 66 82 03 78 eller e-post: erik.ballangrud@c2i.net

En stor takk

Vi takker alle som har bidratt til å gjøre denne kalenderen mulig.

Det er umulig å nevne hver enkelt.

Vi har fått mange opplysninger som ikke er nevnt i denne kalenderen, men vær forsikret om at de er lagt inn i vår database for eventuelt senere bruk.

Kalenderkomiteen.